

DECYZJE PRZYJĘTE WSPÓLNIE PRZEZ PARLAMENT EUROPEJSKI I RADĘ

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY NR 1098/2008/WE

z dnia 22 października 2008 r.

w sprawie Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym (2010)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 137 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym jest jednym z głównych zobowiązań Unii Europejskiej i jej państw członkowskich.
- (2) Traktat amsterdamski z 1997 r. dodał nowe przepisy w zakresie walki z wykluczeniem społecznym do istniejących obszarów działań objętych przepisami polityki społecznej Traktatu WE, zwłaszcza art. 136 i 137, i dostarczył nowych ram prawnych i podstawy dla nowego zaangażowania politycznego w tej dziedzinie.
- (3) Rada Europejska obradująca w Lizbonie w dniach 23 i 24 marca 2000 r. uznała, że zakres ubóstwa i wykluczenia społecznego jest nie do zaakceptowania. W związku z tym tworzenie Unii Europejskiej, która bardziej sprzyja integracji, zostało uznane za podstawowy element osiągnięcia celu strategicznego Unii na

kolejne dziesięciolecie, a dotyczącego wzrostu gospodarczego, tworzenia lepszych i liczniejszych miejsc pracy oraz większej spójności społecznej.

- (4) Rada Europejska obradująca w Lizbonie zwróciła się do państw członkowskich i Komisji o podjęcie działań, które w „zdecydowany sposób przyczyniłyby się do wyeliminowania problemu ubóstwa do 2010 r.”. Na posiedzeniu w Lizbonie Rada Europejska wyraziła zgodę na przyjęcie otwartej metody koordynacji w tej dziedzinie.
- (5) Od samego początku otwarta metoda koordynacji na rzecz ochrony socjalnej i integracji społecznej stała się ważnym narzędziem wspierającym polityczne zaangażowanie w tej kwestii i wzmacniającym zdolność UE do wspierania państw członkowskich w ich dążeniu do większej spójności społecznej w Europie.
- (6) Otwarta metoda koordynacji przyczynia się do wzrostu wzajemnego zrozumienia i zwiększa świadomość wieloaspektowego charakteru wykluczenia i ubóstwa. Otwarta metoda koordynacji stwarza warunki do wywierania większego wpływu na poziomie obywateli i coraz bardziej uwidacznia obywatelom przywiązanie Unii Europejskiej do wartości społecznych.
- (7) Pomimo tych osiągnięć znaczna część mieszkańców wciąż cierpi na skutek niedostatku lub ograniczonego i nierównego dostępu do usług lub jest wykluczona ze społeczeństwa. Wspólne sprawozdanie w sprawie ochrony socjalnej i integracji społecznej z 2008 r. podkreśla, że 78 mln osób w Unii Europejskiej zagrożonych jest ubóstwem, z czego 19 mln to dzieci. Różnica między kobietami i mężczyznami wynosi około dwa punkty procentowe.
- (8) Ponadto nierówności pod względem zamożności i skrajne ubóstwo są przedmiotem coraz większej troski w Unii.
- (9) W interesie spójności społecznej i gospodarczej istnieje potrzeba udzielania wsparcia regionom o niekorzystnych warunkach gospodarowania, obszarom charakteryzującym się stałymi niekorzystnymi warunkami strukturalnymi, regionom najbardziej oddalonym, niektórym terytoriom wyspiarskim i wyspiarskim państwom członkowskim oraz obszarom dotkniętym zanikiem procesu industrializacji lub procesami restrukturyzacyjnymi.

⁽¹⁾ Dz.U. C 224 z 30.8.2008, s. 106.

⁽²⁾ Opinia z dnia 18 czerwca 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 17 czerwca 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 2 października 2008 r.

- (10) Wykluczenie społeczne zagraża pomyślności obywateli, ograniczając ich możliwość wyrażania poglądów i aktywnego udziału w życiu społecznym. W Europejskim Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym (zwanym dalej „Europejskim Rokiem”) kwestii tej należy nadać odpowiednią widoczność.
- (11) W rezolucji z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie oceny realiów społecznych Parlament Europejski podkreślił, że wzmocnienie spójności społecznej oraz wyeliminowanie problemu ubóstwa i wykluczenia społecznego musi stać się politycznym priorytetem Unii Europejskiej.
- (12) Walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym prowadzi się zarówno w Unii Europejskiej, jak i poza jej granicami, zgodnie z milenijnymi celami rozwoju ONZ, do których osiągnięcia zobowiązała się Unia Europejska i jej państwa członkowskie.
- (13) Problem ubóstwa i wykluczenia społecznego ma szerokie, różnorodne i wieloaspektowe formy. Jest on związany z wieloma czynnikami, takimi jak dochody i poziom życia, możliwości kształcenia się i odpowiedniego zatrudnienia, skuteczne systemy opieki socjalnej, warunki mieszkaniowe, dostęp do dobrych jakościowo usług zdrowotnych i innych usług oraz aktywne obywatelstwo. Należy zatem zaangażować zainteresowane strony we wszystkich odnośnych obszarach polityki.
- (14) W konsekwencji zapobieganie ubóstwu i walka z tym zjawiskiem wymaga wielowymiarowych strategii politycznych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, które powinny utrzymywać równowagę pomiędzy politycznymi strategiami gospodarczymi i społecznymi oraz bardziej szczegółowo ukierunkowanymi strategiami na rzecz grup lub osób w szczególnie trudnej sytuacji. Europejski Rok może zatem wspierać tworzenie takich wielowymiarowych strategii politycznych oraz dalsze opracowywanie odpowiednich wskaźników.
- (15) Agenda społeczna 2005–2010, która uzupełnia i wspomaga strategię lizbońską, odgrywa kluczową rolę w propagowaniu społecznego wymiaru wzrostu gospodarczego i aktywnego udziału obywateli w życiu społeczeństwa oraz na rynku pracy. Jednym z priorytetów agendy społecznej jest propagowanie równych możliwości dla wszystkich jako czynnika solidarności społecznej i międzypokoleniowej oraz elementu tworzącego społeczeństwo nieznające ubóstwa i bardziej zintegrowane.
- (16) W krajowych programach działań na rzecz integracji społecznej wiele państw członkowskich podkreśla wysokie zagrożenie ubóstwem lub wykluczeniem społecznym szczególnych grup, w tym dzieci, osób wcześniej kończących naukę, rodziców samotnie wychowujących dzieci, dużych rodzin, rodzin mających jednego żywiciela, ludzi młodych, zwłaszcza młodych kobiet, osób starszych, migrantów i mniejszości etnicznych, osób niepełnosprawnych i ich opiekunów, bezdomnych, bezrobotnych, a zwłaszcza osób długoterminowo bezrobotnych, więźniów, kobiet i dzieci będących ofiarami przemocy oraz narkomanów. Polityka krajowa i środki wsparcia skierowane do najbardziej wrażliwych grup mogłyby odgrywać znaczącą rolę w zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego.
- (17) Odpowiednie zatrudnienie może w znacznej mierze zmniejszyć zagrożenie biedą w przypadku pojedynczych osób. Jednakże zatrudnienie samo w sobie nie jest zawsze wystarczającym warunkiem do wyjścia z ubóstwa, a odsetek osób zagrożonych ubóstwem jest wciąż stosunkowo wysoki, nawet wśród osób pracujących. Ubóstwo osób posiadających pracę związane jest z niską płacą, różnicami w zarobkach mężczyzn i kobiet, niskimi kwalifikacjami, ograniczonymi możliwościami szkolenia zawodowego oraz łączeniem pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi i niestabilnym zatrudnieniem oraz warunkami pracy, lecz również z trudną sytuacją gospodarstwa domowego. Aby jednostki mogły wyjść z ubóstwa, niezbędne jest zatrudnienie wysokiej jakości oraz wsparcie społeczne i gospodarcze.
- (18) Brak podstawowych umiejętności i kwalifikacji dostosowanych do zmiennych potrzeb rynku pracy jest również podstawową przeszkodą dla integracji w społeczeństwie. Rośnie niebezpieczeństwo powstawania nowych podziałów w społeczeństwie, na tych, którzy mają dostęp do uczenia się przez całe życie celem podnoszenia swojej zdolności do zatrudnienia i zdolności dostosowawczych oraz ułatwiania swego rozwoju osobistego i aktywnej postawy obywatelskiej, oraz na tych, którzy pozostają wykluczeni i są w różny sposób dyskryminowani. Osobom posiadającym niewystarczające zdolności jest trudniej wejść na rynek pracy i znaleźć zatrudnienie o wysokiej jakości, większe jest ryzyko pozostawania przez dłuższy okres czasu bez pracy, a jeśli pracują – bardziej prawdopodobne jest, że ich praca będzie niskopłatna.
- (19) Umiejętność posługiwania się technologiami informacyjno-komunikacyjnymi i dostęp do nich jest coraz częściej warunkiem wstępnym integracji. Deklaracja ministrów zatwierdzona w Rydze dnia 11 czerwca 2006 r. wzywa do tworzenia społeczeństwa informacyjnego dla wszystkich.
- (20) Aby działania wspólnotowe w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym były skuteczne, niezbędne jest poparcie szerokich kręgów społeczeństwa oraz wsparcie polityczne. Ponadto skuteczne wdrażanie prawodawstwa UE w zakresie równych szans i niedyskryminacji również wspiera cele Europejskiego Roku. Europejski Rok powinien zatem spełniać rolę katalizatora w podnoszeniu świadomości, nadawaniu rozmachu oraz w wymianie najlepszych praktyk między państwami członkowskimi, władzami lokalnymi i regionalnymi oraz organizacjami międzynarodowymi zaangażowanymi w walkę z ubóstwem. Powinien on przyczynić się do skoncentrowania uwagi politycznej i zmobilizowania wszystkich zainteresowanych do dalszego rozwoju i wzmocnienia otwartej metody koordynacji na rzecz ochrony socjalnej i integracji społecznej, jak również do promowania dalszych działań i inicjatyw w tej dziedzinie na poziomie wspólnotowym i krajowym we współpracy z osobami dotkniętymi ubóstwem i ich przedstawicielami.
- (21) Europejski Rok powinien pobudzić politykę aktywnej integracji społecznej jako sposobu zapobiegania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz wesprzeć propagowanie najlepszych praktyk w tym zakresie w ramach otwartej metody koordynacji.

- (22) Różny poziom dokonanych postępów na poziomie krajowym, różnorodne uwarunkowania społeczno-gospodarcze i kulturowe każdego kraju oraz różne sposoby odczuwania wskazują na potrzebę podejmowania przeważającej części działań Europejskiego Roku w sposób zdecentralizowany na poziomie krajowym, poprzez system pośredniego scentralizowanego zarządzania, zgodnie z procedurami określonymi w art. 54 ust. 2 lit. c) rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich⁽¹⁾ i w rozporządzeniu Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich⁽²⁾.
- (23) Jednakże określanie priorytetów politycznych na poziomie krajowym powinno być monitorowane przez Komisję, tak aby zapewnić ich zgodność z celami strategicznymi uzgodnionymi dla Europejskiego Roku oraz, w końcu, ze wspólnymi celami określonymi dla otwartej metody koordynacji.
- (24) Skuteczna koordynacja wszystkich partnerów na poziomie wspólnotowym, krajowym, regionalnym i lokalnym stanowi zasadniczy warunek wstępny zapewnienia skuteczności Europejskiego Roku. Partnerzy lokalni i regionalni mają do odegrania szczególną rolę we wspieraniu interesów osób żyjących w ubóstwie i w warunkach wykluczenia społecznego.
- (25) Uczestnictwo w Europejskim Roku powinno być otwarte dla państw członkowskich, państw Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) będących członkami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (EOG), zgodnie z postanowieniami tego porozumienia, dla państw kandydujących korzystających ze strategii przedakcesyjnej i państw z regionu Bałkanów Zachodnich, na warunkach określonych w odpowiednich umowach z tymi państwami, oraz dla państw objętych europejską polityką sąsiedztwa (EPS), zgodnie z postanowieniami strategii z maja 2004 r. oraz krajowych planów działania.
- (26) Europejski Rok może przyczynić się do poprawy koordynacji pomiędzy istniejącymi programami i inicjatywami na poziomie wspólnotowym dotyczącymi walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, w tym otwartej metody koordynacji na rzecz ochrony socjalnej i integracji społecznej.
- (27) Powinno zapewnić się spójność i komplementarność z innymi działaniami Wspólnoty, w szczególności z działaniami w ramach programu PROGRESS, funduszy strukturalnych, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFFROW), z działaniami mającymi na celu zwalczanie dyskryminacji oraz propagowanie równości płci i praw podstawowych, z działaniami w dziedzinie kształcenia i szkolenia, kultury i dialogu międzykulturowego, młodzieży, obywatelstwa, imigracji i azylu oraz badań naukowych.
- (28) Europejski Rok powinien stanowić kontynuację najlepszych praktyk Europejskiego Roku Równych Szans dla Wszystkich (2007) i Europejskiego Roku Dialogu Międzykulturowego (2008).
- (29) Niniejsza decyzja ustanawia pulę środków finansowych na cały czas trwania programu, która ma stanowić główny punkt odniesienia dla władzy budżetowej w rozumieniu pkt 37 porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r. między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami⁽³⁾.
- (30) Środki niezbędne do wykonania niniejszej decyzji powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji⁽⁴⁾.
- (31) Ponieważ cele niniejszej decyzji, między innymi ze względu na potrzebę wielostronnego partnerstwa, ponadnarodowej wymiany informacji i upowszechniania najlepszych wzorców w całej Wspólnocie, nie mogą być w sposób wystarczający osiągnięte na poziomie państw członkowskich, a ze względu na skalę działania mogą być lepiej osiągnięte na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości, określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w tym artykule, niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów,

STANOWIĄ, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Europejski Rok

W celu wspierania działań Wspólnoty w walce z wykluczeniem społecznym rok 2010 ogłasza się „Europejskim Rokiem Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym” (zwanym dalej „Europejskim Rokiem”).

Artykuł 2

Cele i zasady przewodnie

1. Ustala się następujące cele i zasady przewodnie Europejskiego Roku:

- a) uznanie praw – uznanie podstawowego prawa osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym do godnego życia i do pełnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa. Europejski Rok zwiększy świadomość opinii publicznej o sytuacji osób żyjących w ubóstwie, w szczególności grup lub osób znajdujących się w trudnych sytuacjach, i pomoże w propagowaniu ich skutecznego dostępu do praw społecznych, gospodarczych i kulturowych oraz do wystarczających zasobów i usług wysokiej jakości. Europejski Rok będzie również wspierał walkę ze stereotypami i napiętnowaniem społecznym;

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

b) wspólna odpowiedzialność i uczestnictwo – zwiększanie odpowiedzialności publicznej za politykę i działania w dziedzinie integracji społecznej, podkreślające zarówno zbiorową, jak i indywidualną odpowiedzialność w zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz znaczenie promowania i wspierania działalności w ramach wolontariatu. Europejski Rok będzie promował zaangażowanie wszystkich podmiotów publicznych i prywatnych, m.in. poprzez aktywne partnerstwo. Zwiększy on poziom świadomości i zaangażowanie oraz stworzy możliwości uczestnictwa dla wszystkich obywateli, w szczególności osób posiadających bezpośrednie lub pośrednie doświadczenia związane z ubóstwem;

c) spójność – propagowanie bardziej spójnego społeczeństwa poprzez uświadamianie korzyści płynących dla całego społeczeństwa, z którego wyeliminowano ubóstwo, wspierającego sprawiedliwy podział i w którym nikt nie żyje na marginesie. Europejski Rok będzie propagował społeczeństwo wspierające i rozwijające jakość życia, w tym wysoką jakość kwalifikacji i zatrudnienia, społeczny dobrobyt, w tym pomyślność dzieci, i równe szanse dla wszystkich. Ponadto zapewni on zrównoważony rozwój i solidarność między i wewnątrzpokoleniową oraz spójność polityki z działaniami UE na całym świecie;

d) zaangażowanie i konkretne działania – podkreślenie silnego zaangażowania politycznego UE i państw członkowskich na rzecz wywarcia decydującego wpływu na likwidację ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz propagowania tego zaangażowania i działań na wszystkich szczeblach sprawowania władzy. Opierając się na osiągnięciach i potencjale otwartej metody koordynacji na rzecz ochrony socjalnej i integracji społecznej, Europejski Rok będzie umacniał zaangażowanie polityczne poprzez skupienie uwagi polityków i mobilizację wszystkich zainteresowanych stron na rzecz zapobiegania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz walki z nimi, a także będzie dawał kolejny impuls do działań państw członkowskich i Unii Europejskiej w tym zakresie.

2. Realizując te cele, Wspólnota i państwa członkowskie uwzględniają priorytety określone w części IV załącznika.

Artykuł 3

Zakres działań

1. Działania na poziomie wspólnotowym i krajowym zmierzające do osiągnięcia celów określonych w art. 2 mogą obejmować w szczególności:

- a) spotkania i wydarzenia;
- b) kampanie informacyjne, promocyjne i edukacyjne;
- c) sondaże i badania w skali wspólnotowej lub krajowej opierające się na danych gromadzonych i klasyfikowanych, w razie potrzeby, według kryterium płci.

2. Szczegółowy opis działań określonych w ust. 1 znajduje się w załączniku.

3. Wszystkie działania skierowane do szerszego kręgu społeczeństwa muszą być łatwo dostępne dla wszystkich, w tym również dla osób, które doświadczają ubóstwa, oraz osób niepełnosprawnych.

Artykuł 4

Uwzględnianie problematyki płci

Europejski Rok uwzględni różne rodzaje zagrożenia związanego z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, których doświadczają kobiety i mężczyźni. Wspólnota i państwa członkowskie uwzględniają problematykę płci przy realizacji działań w ramach Europejskiego Roku.

Artykuł 5

Współpraca i realizacja na poziomie Wspólnoty

1. Środki niezbędne do wykonania niniejszej decyzji przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 7 ust. 2.

2. Komisja zapewnia zgodną z postanowieniami załącznika realizację działań Wspólnoty objętych niniejszą decyzją.

3. Komisja dokonuje w szczególności niezbędnych uzgodnień w celu zapewnienia spójności i komplementarności działań i inicjatyw Wspólnoty, o których mowa w art. 10, by osiągnąć cele określone w art. 2.

4. Komisja prowadzi regularną wymianę informacji z zainteresowanymi stronami, w tym również osobami pracującymi z ludźmi żyjącymi w ubóstwie, w szczególności na poziomie europejskim, w sprawie zaplanowania i realizacji Europejskiego Roku, jego oceny oraz dalszych działań po jego zakończeniu. Komisja udostępnia opinii publicznej wszelkie odpowiednie informacje.

5. Komisja ściśle włącza Komitet ds. Ochrony Socjalnej do przygotowań i realizacji działań w ramach Europejskiego Roku oraz, w miarę potrzeby, będzie informować i włączać do przygotowań i działań inne właściwe komitety.

6. Komisja w miarę potrzeby współpracuje z innymi instytucjami, organami, urzędami i agencjami UE.

Artykuł 6

Współpraca i realizacja na poziomie krajowym

1. Każde państwo członkowskie ustanawia „krajowy organ wykonawczy”, odpowiedzialny za organizację uczestnictwa tego państwa w Europejskim Roku i za koordynację działań na poziomie krajowym. Krajowy organ wykonawczy jest odpowiedzialny za określenie krajowego programu oraz priorytetów Europejskiego Roku, a także za wybór poszczególnych działań, które zostaną zgłoszone do finansowania ze środków wspólnotowych. Strategia i priorytety krajowe Europejskiego Roku są określane zgodnie z celami wymienionymi w art. 2.

2. Procedura przyznawania funduszy wspólnotowych na działania na poziomie krajowym jest określona w części II załącznika.

3. Krajowy organ wykonawczy przy realizacji swoich zadań, zwłaszcza na etapie opracowywania programu krajowego oraz w miarę potrzeby podczas obchodów Europejskiego Roku, prowadzi ścisłe konsultacje i współpracę z szerokim gronem zainteresowanych stron, włącznie z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i z organizacjami broniącymi lub reprezentującymi interesy osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, partnerami społecznymi oraz władzami regionalnymi i lokalnymi.

Artykuł 7

Komitet

1. Komisję wspomaga komitet, zwany dalej „komitetem”.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 3 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów art. 8 tej decyzji.
3. Przedstawiciele państw członkowskich w Komitecie wyznacza się w miarę możliwości spośród osób wchodzących w skład krajowego organu wykonawczego, o którym mowa w art. 6 ust. 1.

Artykuł 8

Przepisy finansowe

1. Działania mające zasięg wspólnotowy, określone w części I załącznika, mogą być dotowane maksymalnie do 80 % lub stanowić przedmiot zamówienia publicznego finansowanego z budżetu ogólnej Unii Europejskiej.
2. Działania o zasięgu krajowym, regionalnym lub lokalnym mogą być współfinansowane z budżetu ogólnej Unii Europejskiej maksymalnie do 50 % całkowitych kosztów działań, zgodnie z procedurą określoną w części II załącznika.

Artykuł 9

Procedura składania i wyboru wniosków

1. Decyzje w sprawie finansowania działań określonych w art. 8 ust. 1 podejmuje Komisja, zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 7 ust. 2.
2. Wnioski o pomoc finansową na działania na podstawie art. 8 ust. 2 są przedkładane Komisji przez krajowy organ wykonawczy, zgodnie z procedurą określoną w części II załącznika.

Artykuł 10

Spójność i komplementarność

1. Komisja, we współpracy z krajami uczestniczącymi, zapewnia zgodność środków przewidzianych w niniejszej decyzji z innymi działaniami i inicjatywami wspólnotowymi, krajowymi regionalnymi i lokalnymi.
2. Komisja i kraje uczestniczące zapewniają ponadto, by Europejski Rok w pełni uzupełniał istniejące wspólnotowe, krajowe i regionalne inicjatywy i środki, w przypadku gdy mogą się one przyczynić do osiągnięcia celów Europejskiego Roku.

Artykuł 11

Kraje uczestniczące

Uczestnictwo w Europejskim Roku jest otwarte dla:

- a) państw członkowskich;
- b) krajów kandydujących, które korzystają ze strategii przedakcesyjnej, zgodnie z ogólnymi zasadami i warunkami uczestnictwa tych krajów w programach wspólnotowych, określonymi odpowiednio w umowie ramowej i w decyzjach rad stowarzyszenia;
- c) krajów Bałkanów Zachodnich, zgodnie z ogólnymi zasadami uczestnictwa w programach Wspólnoty, które mają być ustalone w ramach porozumień ramowych z tymi krajami;
- d) krajów EFTA będących stronami porozumienia o EOG, zgodnie z postanowieniami tego porozumienia;
- e) krajów partnerskich w ramach EPS, zgodnie z ogólnymi zasadami i warunkami uczestnictwa tych krajów w programach wspólnotowych, określonymi odpowiednio w strategii z maja 2004 r. i w krajowych planach działania. Każde wsparcie finansowe Wspólnoty przeznaczone na działania w krajach partnerskich objętych europejską polityką sąsiedztwa w tym kontekście jest pokrywane w ramach instrumentu EPS zgodnie z priorytetami i procedurami ustanowionymi dla ogólnej współpracy z tymi krajami.

Artykuł 12

Budżet

1. Pula środków finansowych na realizację działań, o których mowa w niniejszej decyzji, na okres od dnia 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. wynosi 17 000 000 EUR, z czego kwota 6 500 000 EUR przeznaczona jest na okres do dnia 31 grudnia 2009 r.

2. Roczny przydział środków jest zatwierdzany przez władzę budżetową w granicach określonych w ramach finansowych na lata 2007–2013.

Artykuł 13

Współpraca międzynarodowa

W ramach Europejskiego Roku Komisja może również współpracować z zainteresowanymi organizacjami międzynarodowymi, zwłaszcza z Radą Europy, Międzynarodową Organizacją Pracy i Organizacją Narodów Zjednoczonych.

Artykuł 14

Ochrona interesów finansowych Wspólnoty

Komisja zapewnia ochronę interesów finansowych Wspólnoty przy realizacji działań finansowanych zgodnie z niniejszą decyzją poprzez zastosowanie środków zapobiegających oszustwom, korupcji i innym nielegalnym działaniom, poprzez skuteczne kontrole oraz odzyskiwanie nienależnie wypłaconych kwot, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości – poprzez zastosowanie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszcających sankcji zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich⁽¹⁾, rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami⁽²⁾ oraz z rozporządzeniem (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. dotyczącym dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF)⁽³⁾.

Artykuł 15

Monitorowanie i ocena

1. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, Radzie Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów, najpóźniej do dnia 31 grudnia 2011 r., sprawozdanie w sprawie wykonania, wyników i ogólnej oceny działań przewidzianych w niniejszej decyzji.
2. Sprawozdanie zawiera również informacje na temat sposobu, w jaki problematyka płci została uwzględniona w działaniach w ramach Europejskiego Roku, oraz korzyści, jakie Europejski Rok przyniósł grupom lub osobom znajdującym się w trudnych sytuacjach.

Artykuł 16

Wejście w życie

Niniejsza decyzja wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Strasburgu, dnia 22 października 2008 r.

*W imieniu Parlamentu
Europejskiego
H.-G. PÖTTERING
Przewodniczący*

*W imieniu Rady
J.-P. JOUYET
Przewodniczący*

⁽¹⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2.

⁽³⁾ Dz.U. L 136 z 31.5.1999, s. 1.

ZAŁĄCZNIK

Szczegóły działań, o których mowa w art. 3 niniejszej decyzji**I. DZIAŁANIA NA POZIOMIE WSPÓLNOTOWYM****1. Spotkania i wydarzenia**

Organizowanie spotkań i wydarzeń na poziomie Wspólnoty, mających podnieść poziom świadomości w kwestiach dotyczących Europejskiego Roku, ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz stanowić forum wymiany pomysłów. Zgromadzą one odpowiednie zainteresowane strony i zostaną zaplanowane razem z osobami dotkniętymi ubóstwem oraz reprezentującymi je organizacjami społeczeństwa obywatelskiego. Spotkania i wydarzenia ułatwią opracowanie środków i praktyk służących wzmocnieniu pozycji społecznej wszystkich osób oraz pozwolą zająć się brakami w polityce i uwrażliwianiem odpowiednich podmiotów i instytucji na wielowymiarowy charakter ubóstwa (zwłaszcza wśród kobiet i dzieci), takich jak dostęp do zatrudnienia, warunki mieszkaniowe, ochrona socjalna, wspieranie rodzin oraz usługi zdrowotne i socjalne.

2. Kampanie informacyjne i promocyjne obejmujące:

- organizację różnych inicjatyw solidarnościowych na rzecz walki z ubóstwem oraz integracji społecznej, tak aby wszyscy obywatele mieli szansę przyczynić się bezpośrednio lub przez swoje organizacje, nawet poprzez niewielki wkład i bez względu na formę. Kampanie medialne na poziomie wspólnotowym i krajowym mogą wspierać działania mające na celu gromadzenie funduszy w ramach Europejskiego Roku,
- opracowanie logo, dostępnego w różnych formatach, oraz haseł Europejskiego Roku na użytek wszelkich działań z nim związanych,
- kampania informacyjna na skalę wspólnotową realizowana na poziomie krajowym i lokalnym, oparta zarówno na tradycyjnych, jak i nowych kanałach komunikacji i nowych technologiach,
- utworzenie narzędzi komunikacyjnych i medialnych dostępnych w całej Wspólnocie w celu wzbudzenia zainteresowania społecznego,
- odpowiednie środki i inicjatywy mające na celu udostępnianie informacji, rozpowszechnienie wyników i poprawę widoczności programów wspólnotowych, działań i inicjatyw przyczyniających się do osiągnięcia celów Europejskiego Roku,
- odpowiednie inicjatywy placówek oświatowych, organizacji pozarządowych i charytatywnych na poziomie wspólnotowym i krajowym rozpowszechniające informacje o Europejskim Roku i o środkach służących zwalczaniu ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- organizacja konkursów europejskich podkreślających osiągnięcia i doświadczenia związane z tematyką Europejskiego Roku,
- silny związek z organizacjami i sektorami zazwyczaj niezainteresowanymi kwestiami ubóstwa i wykluczenia społecznego (np. sektor sportowy czy artystyczny), w tym z wykorzystaniem doświadczeń i „ambasadorów”,
- utworzenie portalu informacyjnego na stronie internetowej Europa.

3. Inne działania

- Sondaże i badania obejmujące całą Wspólnotę, w miarę potrzeb w oparciu o dane gromadzone i segregowane według kryterium płci, mające ocenić przygotowania, skuteczność oraz natychmiastowy i długofalowy wpływ Europejskiego Roku oraz zdać z nich sprawozdanie. Celem ułatwienia identyfikacji innowacyjnych rozwiązań jeden z takich sondaży obejmie badanie opinii publicznej na temat polityki zapobiegania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu oraz walki z nimi, w tym, w odpowiednich przypadkach, systemów ochrony socjalnej, i ewentualnej roli Unii w walce z ubóstwem i wykluczeniem. Sondaż ten zostanie przeprowadzony w 2009 r., tak aby jego wyniki mogły zostać przedstawione na konferencji inauguracyjnej Europejski Rok,

- promowanie badań nad występowaniem zależności między skrajnym ubóstwem a prawami podstawowymi,
- współpraca z sektorem prywatnym, z nadawcami i innymi mediami jako partnerami upowszechniającymi informacje o Europejskim Roku oraz działania mające na celu długoterminowy dialog na tematy społeczne,
- pomoc techniczna ułatwiająca przekazywanie wiedzy,
- sprawozdanie oceniające skuteczność i wpływ Europejskiego Roku.

Możliwe jest stworzenie szczególnych powiązań pomiędzy organizacją wydarzeń w skali europejskiej i międzynarodowej, w szczególności poprzez wypracowanie synergii pomiędzy Europejskim Rokiem a działaniami prowadzonymi w związku z dorocznym Międzynarodowym Dniem Walki z Ubóstwem, ogłoszonym przez ONZ i obchodzonym dnia 17 października.

Komisja może skorzystać z pomocy technicznej lub administracyjnej dla obopólnych korzyści Komisji i krajów uczestniczących, na przykład finansując zewnętrzną pomoc specjalistyczną na określony temat.

4. Finansowanie

Z zastrzeżeniem art. 8 i 12 niniejszej decyzji, finansowanie może przybrać formę:

- zakupu towarów i usług, w szczególności w dziedzinie komunikacji, w drodze zaproszenia do składania ofert,
- zakupu usług doradczych, w drodze zaproszenia do składania ofert,
- dotacji przydzielonych na pokrycie wydatków na specjalne wydarzenia organizowane na poziomie wspólnotowym w celu podkreślenia i podniesienia świadomości Europejskiego Roku. Takie finansowanie nie przekracza 80 % kosztów całkowitych poniesionych przez otrzymującego wsparcie.

II. WSPÓLFINANSOWANIE DZIAŁAŃ NA POZIOMIE KRAJOWYM

Działania te powinny uwzględniać potrzebę dostarczania możliwości finansowania dla organizacji działających w terenie i projektów angażujących najbardziej marginalizowane grupy.

- 1) Działania na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym mogą być objęte finansowaniem z budżetu Wspólnoty w wysokości do 50 % całkowitych kwalifikowalnych kosztów na kraj uczestniczący. Współfinansowanie krajowe, pochodzące ze źródeł publicznych i prywatnych, powinno wynosić przynajmniej 50 %, tak aby uzupełniać finansowanie UE. Przy wyborze działań krajowe organy wykonawcze będą miały swobodę decyzji, czy i na jakim poziomie żądać współfinansowania od organizacji odpowiedzialnej za realizację poszczególnych działań.
- 2) Po przyjęciu niniejszej decyzji Komisja przygotowuje strategiczny dokument ramowy, który, zgodnie z celami określonymi w art. 2 niniejszej decyzji, określi kluczowe priorytety realizacji działań Europejskiego Roku, włącznie z minimalnymi standardami dotyczącymi udziału organów i działań krajowych.
- 3) Na podstawie strategicznego dokumentu ramowego każdy krajowy organ wykonawczy, po konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim, sporządzi krajowy program realizacji Europejskiego Roku, skoordynowany i spójny z krajowymi strategiami na rzecz ochrony socjalnej i integracji społecznej.
- 4) Każdy krajowy organ wykonawczy przedstawi jeden wniosek o finansowanie wspólnotowe. Ten wniosek o przyznanie dotacji będzie zawierał opis krajowego programu i priorytetów Europejskiego Roku oraz proponowane do finansowania działania. Wniosek ten będzie zawierał szczegółowy budżet określający ogólne koszty proponowanych działań oraz kwotę i źródła współfinansowania. Koszty kwalifikowalne mogą obejmować koszty osobowe i administracyjne poniesione przez krajowy organ wykonawczy.
- 5) Całkowita kwota dotacji zostanie przekazana krajom uczestniczącym w zależności od uwzględnienia w sposób odpowiedni celów określonych w art. 2 niniejszej decyzji i rozwiniętych w strategicznym dokumencie ramowym w krajowym programie realizacji Europejskiego Roku.

- 6) Komisja oceni wnioski o finansowanie wspólnotowe, złożone przez krajowe organy wykonawcze, co obejmować będzie także sprawdzenie ich zgodności z celami określonymi w art. 2 niniejszej decyzji. W razie potrzeby Komisja żąda wprowadzenia zmian we wnioskach.
- 7) Działania objęte powyższym pkt 1 mogą obejmować:
- a) spotkania i wydarzenia związane z celami Europejskiego Roku, w tym krajowe wydarzenia inauguracyjne i propagujące Europejski Rok, mające efekt stymulujący i oferujące otwarte miejsce do dyskusji na temat konkretnych działań, mających na celu walkę z ubóstwem i wykluczeniem społecznym;
 - b) seminaria na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, umożliwiające wzajemne uczenie się;
 - c) inne wydarzenia związane z przygotowaniem inicjatyw na poziomie wspólnotowym (np. coroczny okrągły stół na temat ubóstwa i wykluczenia społecznego i europejskie spotkanie osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym);
 - d) kampanie informacyjne, promocyjne i edukacyjne oraz inne działania w szkołach oraz środki o silnym efekcie powielającym, mające na celu propagowanie zasad i wartości leżących u podstaw obchodzonego Europejskiego Roku na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, włącznie z przyznawaniem nagród i organizacją konkursów;
 - e) sondaże i badania inne niż te wymienione w pkt 3 części I, mające na celu głębszą analizę kluczowych kwestii Europejskiego Roku;
 - f) możliwości szkoleń dla urzędników, partnerów społecznych, mediów, przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych podmiotów, aby zwiększyć ich wiedzę o zjawisku ubóstwa i wykluczenia społecznego, o europejskich i krajowych politykach integracji społecznej, różnych dostępnych narzędziach politycznych oraz aby poprawić ich zdolność do radzenia sobie z kwestiami związanymi z ubóstwem i zachęcić ich do odgrywania aktywnej roli w walce z ubóstwem i wykluczeniem społecznym;
 - g) współpraca z mediami;
 - h) rozwój pilotażowych planów działania na rzecz integracji społecznej na poziomie regionalnym i lokalnym.

III. WSPARCIE POZAFINANSOWE

Wspólnota zapewni wsparcie inne niż finansowe, również poprzez pisemne zezwolenie na wykorzystanie logo opracowanego dla Europejskiego Roku i innych materiałów związanych z Europejskim Rokiem, inicjatywom podjętym przez organizacje publiczne lub prywatne, jeżeli organizacje prywatne mogą zagwarantować Komisji – na podstawie szczegółowych kryteriów określonych w strategicznym dokumencie ramowym – że te inicjatywy odbywają się lub będą odbywać w czasie trwania Europejskiego Roku i mogą w istotnym zakresie przyczynić się do realizacji co najmniej jednego z jego celów.

Inicjatywy organizowane w krajach trzecich w stowarzyszeniu lub współpracy z Europejskim Rokiem mogą również otrzymać wsparcie inne niż finansowe od Wspólnoty i korzystać z logo oraz innych materiałów związanych z Europejskim Rokiem.

IV. PRIORYTETY DZIAŁAŃ EUROPEJSKIEGO ROKU

Biorąc pod uwagę wieloaspektowy charakter ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz w celu włączenia zapobiegania im i walki z nimi do innych dziedzin polityki, działania w ramach Europejskiego Roku powinny być skierowane na stworzenie jasnej wartości dodanej i skuteczne uzupełnienie otwartej metody koordynacji na rzecz ochrony socjalnej i integracji społecznej. Dlatego też działania te powinny skupiać się na ograniczonej liczbie priorytetowych dziedzin.

Zgodnie z analizą przeprowadzoną we wspólnym sprawozdaniu na temat ochrony socjalnej i integracji społecznej oraz z ustalonymi w nim priorytetami, działania w ramach Europejskiego Roku powinny skupić się na następujących tematach:

- promowanie wielowymiarowych, zintegrowanych strategii na rzecz zapobiegania ubóstwu, w szczególności skrajnemu ubóstwu, i jego zmniejszenia oraz metod, które mogłyby zostać włączone w główny nurt wszelkich odnośnych obszarów polityki,

- zwalczanie ubóstwa dzieci, w tym międzypokoleniowego przekazywania ubóstwa, jak również ubóstwa w rodzinach, ze szczególnym uwzględnieniem dużych rodzin, osób samotnie wychowujących dzieci i rodzin opiekujących się osobami będącymi na ich utrzymaniu, a także ubóstwa, jakiego doświadczają dzieci w instytucjach opieki,
- promowanie rynków pracy sprzyjających integracji, zajęcie się problemem ubóstwa osób pracujących i potrzebą uczynienia pracy opłacalną,
- eliminowanie nierówności w kształceniu i szkoleniu, w tym szkoleniu z zakresu umiejętności informatycznych, oraz promowanie równego dostępu dla wszystkich do technologii informacyjno-komunikacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych potrzeb osób niepełnosprawnych,
- rozwiązywanie problemów dotyczących tych aspektów ubóstwa, jakimi są wiek i płeć,
- zapewnienie równego dostępu do odpowiednich zasobów i usług, w tym do odpowiednich warunków mieszkaniowych, opieki zdrowotnej i ochrony socjalnej,
- ułatwienie dostępu do kultury i rekreacji,
- zapobieganie dyskryminacji i propagowanie integracji społecznej imigrantów oraz mniejszości etnicznych,
- promowanie zintegrowanych strategii na rzecz aktywnej integracji,
- odpowiedź na potrzeby osób niepełnosprawnych i ich rodzin, ludzi bezdomnych, a także innych zagrożonych grup lub osób.

Planując działania w ramach Europejskiego Roku zgodnie z powyższymi priorytetami, kraje uczestniczące dostosują powyższe tematy do sytuacji i wyzwań danego kraju, regionu czy społeczności lokalnej, mając na uwadze spójność terytorialną.

W świetle celów określonych w art. 2 niniejszej decyzji kwestia uczestnictwa powinna być włączona do wszystkich priorytetów.

Zgodnie z art. 4 niniejszej decyzji, realizując działania w ramach Europejskiego Roku Komisja i państwa członkowskie uwzględnią różne sposoby doświadczania ubóstwa i wykluczenia społecznego przez kobiety i mężczyzn. W celu propagowania równouprawnienia płci zapewniają również uwzględnianie kwestii płci w priorytetach Europejskiego Roku.